

Hakan Bakırcıoğlu: Dink cinayeti 'iç çatışmayı' aşar

Posted on 20/01/2015

Hrant Dink'in katledilişinin 8'inci yıldönümündeyiz. 8 yıl süren bir dava sürecinde elle tutulur bir gelişme yaşanmadı. Süreç içinde, cinayete adı karışan kamu görevlilerinin soruşturmasına izin verilmedi, deliller karartıldı, kamera kayıtları yok edildi ve 'Ankara'nın dehlizlerinde kaybolmayacak' denilen cinayet bugünlerde Ankara'nın iktidar ve güç kavgasının ortasında gidip geliyor. AİHM ve AYM'nin "cinayetin önüne geçilmediği ve ihlal var" kararları ardından yeniden soruşturma açıldı. Soruşturma kapsamında iki polis tutuklandı ve soruşturulmalarına izin verilmeyen kamu görevlilerinin tek tek ifadesi alındı. Nasıl bir iddianamenin ortaya çıkacağı kamuoyu tarafından merak konusu olurken, 8 yıl boyunca olup bitenleri, bundan sonra ne olacağını ve iktidar ile "paralel örgüt" arasında "ben yapmadım-sen yaptın" kavgasına dönüşen cinayetin hukuki boyutunu Avukat Hakan Bakırcıoğlu ile konuştuk. Bakırcıoğlu'nun "Biz iç çatışmanın sonucu düzenlenecek bir iddianameyi kabul etmeyeceğiz" belirlemesi olayın salt "Paralele" sığmayacağını, aynı zamanda siyasi iktidarın hanesine yazılmış bir cinayet olduğunu anımsatıyor.

Günay Aksoy: Cinayetin ardından yaşanan 8 yıllık hukuki süreci bize özetler misiniz. Neler oldu?

Hakan Bakırcıoğlu: Dink cinayetine giden süreçte aslında 2004'ten beri önemli gelişmeler yaşandı. Sabiha Gökçen'in Ermeni asıllı olduğu iddiasına dair haber ile ilgili Genelkurmay Başkanlığı tarafından 22 Şubat 2004 tarihinde resmi internet sitesinde basın açıklaması yapıldı. Hemen ardından Dink, valiliğe çağrıldı ve MİT görevlilerin de katıldığı görüşme gerçekleşti. Bu görüşmenin gerçekleştiği günün ertesinde bir yazısında kullandığı cümleye dayanılarak hakkında suç duyurusunda bulunuldu. 26 Şubat 2004 tarihinde de Agos gazetesi

önünde eylem yapıldı. 16 Nisan 2004 tarihinde de hakkında 'Türklüğü aşağılama' suçlaması ile dava açıldı. Açılan davada adliye binası önünde eylemler yapıldı. Adliye binası içinde fiziki saldırı girişimleri oldu. Hrant Dink hakkında hukuka aykırı şekilde mahkumiyet kararı oluşturuldu.

Cinayetten sonra, 15 Şubat 2006 tarihinde Trabzon İl Emniyeti Müdürlüğü yetkilileri tarafından Dink'in Yasin Hayal tarafından öldürüleceğine dair bir rapor hazırlandığı ve 17 Şubat 2006 tarihinde de Hrant Dink'e yönelik eylem yapılacağı bilgisinin hem Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı hem de İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne iletildiği açığa çıktı.

Yine Yasin Hayal'in halasının kocası olan Coşkun İğci adlı jandarmaya bilgi veren bir şahsın 31 Ocak 2007 tarihinde ifadesi alındı ve Coşkun İğci ifadesinde; 2006 yılının Temmuz ayında Trabzon İl Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube görevlilerine Yasin Hayal'in Hrant Dink'i öldürmeyi tasarladığı, bu eylemi yapma konusunda kararlı olduğu, Hayal'in Agos Gazetesi ile Hrant Dink'in evinin etrafında ve bu iki mekan arasındaki güzergahta keşifler yaptığı, krokiler hazırladığı ve silah temin etmeye çalıştığı bilgilerini aktardığını beyan etti. Coşkun İğci'nin bilgi aktardığı Jandarma İstihbarat Görevlileri, 20 Mart 2008 tarihli beyanlarında Coşkun İğci'den elde edilen bilgilerin Trabzon Jandarma Komutanlığı görevlileri olan albay, binbaşı, yüzbaşı ve başçavuşların olduğu toplantıda konuşulduğunu anlattılar.

Dink cinayetine dair soruşturma yapan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın tüm bu süreç, kişi ve görevlileri doğrudan doğruya soruşturması mümkün iken ve müdahil taraf olarak bu yönde taleplerimiz olduğu halde soruşturma yapılmadı veya etkin soruşturma yapılmadı. İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin bir kısmı hakkında soruşturma izni verilmedi, bir kısmı hakkında verilen soruşturma izinleri Bölge İdare Mahkemesi tarafından kaldırıldı. Trabzon İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin hiçbir için soruşturma izni verilmedi. Trabzon İl Jandarma Komutanlığı görevlileri hakkında ise soruşturma izni verildi fakat açılan davalar 'görevi ihmal' suçlaması ile açıldı.

Ardından AİHM süreci başladı...

Evet, ardından AİHM süreci başladı. AİHM müdahil taraf olarak yaptığımız başvurular üzerine; Hrant Dink'e açık ve yakın bir tehlike olduğunu, devlet görevlilerinin bunu bildiklerini veya bilebilecek durumda olduklarını, ancak cinayetin önüne geçmek için hareket etmedikleri yönünde karar verdi. AİHM Mahkemesi kararına dayanarak, kamu görevlileri hakkında biri 17 Ocak 2011 tarihinde diğeri de 1 Temmuz 2013 tarihinde olmak üzere iki ayrı suç duyurusunda bulunduk. Bu suç duyuruları ardından kamu görevlilerinin yargılanmalarına dönük Bakırköy 8'inci Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ayrı tarihlerde kararlar oluşturdu. Böylece AİHM kararı ile birlikte savcılık makamı için bağlayıcı olan dört karar oluştu. Kamu görevlileri bu bağlayıcı kararlar nedeniyle şüpheli sıfatı ile ifadeye çağırıldılar.

AİHM ve AYM kararlarından önce soruşturmanın ilerleyememesi ve kamu görevlilerinin yargılanmasının engellenmesini neye bağlıyorsunuz?

2007 yılında var olan yasal düzenleme hepsinin soruşturulmasını gerektirmekteydi. Cinayet geniş yetkililere sahip (CMK 250. Madde ile yetkili) savcılık tarafından soruşturulmasına ve kamu görevlilerinin doğrudan doğruya soruşturulmalarına engel bir durum bulunmamasına rağmen kamu görevlileri soruşturulmadılar, soruşturulmak istenmediler. Kamu görevlileri hakkında etkin bir soruşturma yapılmasına olanak vermeyen ve valiliklerin izin veren merci de olduğu 'Memur ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına Dair Kanun' uyarınca işletildi. Kanun işletilmedi. Ardından valilikler tarafından soruşturma izinleri verilmedi. Verilen kısmi soruşturma izinleri ise Bölge İdare Mahkemeleri tarafından kaldırıldı. Önümüze duvarlar konuldu. Dolayısı ile 2007 yılında da kamu görevlilerinin şüpheli sıfatı ile doğrudan doğruya soruşturulmaları mümkün ve zorunluydu. 8 yıla yaklaşıyoruz, almayı başardığımız kararlar süreci farklılaştırdı. Oluşturulan kararlar, soruşturma ve dava dosyasındaki olgu ve deliller kamu görevlileri hakkında dava açılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Dink, cinayet öncesi Handan Selçuk ve Özel Yılmaz isimli iki devlet görevlisi tarafından valiliğe çağrılıp uyarılmıştı! Bunlarla ilgili yasal bir süreç işlendi mi?

Hrant Dink, İstanbul Vali yardımcısı Ergun Güngör tarafından Valiliği çağrılmıştı, bu iki MİT görevlisi de bu görüşmeye katılmışlardı. Bu iki kişi hakkında görüşmenin üzerinden 5 yıllık zaman aşımı geçtiği için 'kovuşturmaya yer olmadığına dair karar' verildi. Yaptığımız itiraz Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedildi. Bu soruşturma ve karar aleyhine AİHM'ne başvurduk. Henüz bir karar verilmedi bu başvurumuz ile ilgili.

Yeniden bir soruşturma açıldı. Şu anki durum ne aşamada?

Şüphelilerin çok büyük kısmının ifadesi alındı. Birkaç kişi kaldı.

Ogün Samast bir açıklama yaparak her şeyi açıklayacağını söyledi. Bir şey çıktı mı?

Ogün Samast cinayetin sanıklarından biri. İfade verdi ve tanık olduğunu söylediği bir olayı anlattı. Ama biz onun ifadesi üzerinden gitmiyoruz. Ogün Samast'ın ifadesine isimleri zikredilen kişiler cinayette sorumlulukları olgularla sabit olan kişiler ve bu kişilerin ifadesi de soruşturmayı yürüten savcılık makamı tarafından Ogün Samast'ın ifadesi öncesi zaten şüpheli sıfatı ile alınmıştı.

83'üncü maddeyi biraz açar mısınız?

Türk Ceza Kanunu Madde 83 'Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi' başlığı taşır. 'İhmali davranışı' hareketsiz kalmak anlamına gelir. Hrant Dink cinayeti dosyasında, soruşturmasında, kamu görevlilerinin yasalarla zorunlu oldukları halde kasıtlı olarak koruma tedbiri almamaları ve/ veya Dink cinayetini tasarlayan örgüte operasyon yapmamalarını ifade eder. Müdahil taraf olarak Dink cinayeti şüphelisi olan kamu görevlilerinin fiillerin bu madde kapsamına girdiğini söylemekteyiz.

Yeniden açılan soruşturmadan tahmininizin ötesinde bir gelişme olabilir mi?

Toplanan her delil, alınan her beyan cinayette sorumlulukları ortaya yeniden ve yeniden ortaya çıkarmakta. Soruşturma dosyasında önemli bilgiler var, soruşturmanın sağlıklı devam edebilmesi için şu an soruşturma dosyasında alınan beyanlar ile ilgili bilgi vermeyeceğim. Soruşturma dosyasındaki kısıtlama kararı kaldırıldığında veya iddianame düzenlendiğinde soruşturma dosyasında açığa çıkan bilgiler kamuoyu tarafından bilinir ve tartışılır hale gelecektir. Cinayetten hemen sonra 2007 yılında da açığa çıkan olgular kamu görevlileri hakkında dava açılmasını zorunlu kılmaktaydı bugün açığa çıkan bilgiler yeniden ve yeniden zorunlu kılmaktadır.

8 yıllık dava sürecinde, delil toplama, failer hakkında bilgi, belge toplama konusunda herhangi bir engelle karşılaştınız mı?

İki tane somut örnek vereyim, Trabzon İl Jandarma Komutanlığı görevlileri hakkında süren davada sanık ve tanıklar cinayetten sonra arşivin yeniden düzenlendiğini belirttiler. Cinayet mahalinin bir bölümünü gören kamera kayıtlarının bir kısmı kayıptır ve hangi kurumda kaybedildiği belirsiz. Dolayısı ile bu soruşturma doğru yapılıyorsa cinayeti işleyenler soruşturmadan el çektirilseydi, kurum arşivleri ve verilerine el konulsaydı çok daha fazla delile ulaşacağı tartışılmazdır. Birçok delil karartıldı.

Dink'in Ermeni kimliği olmamış olsaydı davanın seyri değişir miydi?

Dink'in Ermeni meselesini tartışmaya açmasının temel etkenlerden biri olduğu tartışmasız. Ama bu ülkedeki birçok cinayet çözülmemiştir. Buna benzer çok olay yaşandı tek başına Ermeni kimliğinden dolayı çözülmeyen kişisel olarak söyleyemem. Tek başına engel Dink'in Ermeni kimliği değildir.

Son zamanlarda devletin içindeki güç ve iktidar çelişkileri/ kavgaları cinayetin 'Paralel

örgüt' tarafından işlendiğine dair hükümet yanlısı medyada sıkça görmekteyiz. Karşılıklı kendini aklama veya diğerini suçlama tartışmalarını nasıl yorumluyorsunuz?

Müdahil taraf olarak bizler, soruşturulan kişilerin, birilerin “Paralel Yapı” olarak adlandırdığı yapı ile ilişkili olduğu veya olmadığı ile ilgilenmemekteyiz. Bu husus bu aşamada bizim tartışmamızın dışındadır. Dink cinayeti bir mutabakat cinayetidir. Dink'e yönelik tehdit atmosferinden haberdar olan İstanbul Valilik görevlileri ile tehdit atmosferinden haberdar ve cinayet işleneceği bilgisine sahip olan İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü görevlileri koruma tedbirleri almamışlardır, cinayetin işleneceği bilgisine sahip olan Trabzon İl Emniyet Müdürlüğü ile Trabzon İl Jandarma Komutanlığı görevlileri cinayet öncesi örgüte operasyon yapmamışlardır, MİT görevlileri de yine Hrant Dink'e yönelik koruma tedbiri alınması için harekete geçmemişlerdir. Bütünsel sorumluluğun olduğu bir cinayettir Dink cinayeti. Dolayısı ile bir tek yapı, bir tek kurum, görevlilerinin iştiraki ile işlenmemiştir Dink cinayeti. Bütünsel sorumluluğu esas alan ve TCK m.83'ü üzerinden iddianame düzenlenmeli. Eğer iddianame bütünsel sorumluluğu göz ardı ederse elbette bu olayın gerçeğine aykırı bir iddianame olur. Bu da iddianamenin meşruiyetini ortadan kaldırır ve iddianameyi tartışmalı hale getirir. Müdahil taraf olarak iç çatışma sonucu düzenlenen bir iddianameyi kabul etmeyiz ve buna izin vermeyeceğiz. Bütünsel sorumluluğu bertaraf etmeye çalışan algı operasyonlarına da itibar etmiyoruz, etmeyeceğiz.

Başından itibaren birçok yönüyle açığa çıkmış bir cinayetten bahsediyoruz...

İstanbul savcılığı 2007'de kapsamlı soruşturma yapabilirdi ama yapmadı. Örgütün üst yapılanması açığa çıkartılabilirdi ama çıkarılmadı çıkarılmak için etkin soruşturma yürütülmedi. Örgütün İstanbul başta olmak üzere bağlantılarına ulaşamadı. Kamu görevlileri hakkında da iddianame düzenlenmedi. Bugün bağlayıcı 4 karar sebebi ile bunun olanakları meydana gelmiş vaziyette. Önümüze duvarlar konulmuştu bu kararlarla bir gedik açılmış oldu. Bu gedik büyütülebilir, bu duvar yıkılabilir. Elbette önümüzde halen engeller var, ancak cinayet işlenirken ve tasarlanırken hesaplanmayan ortaya çıkan toplumsal

tepkiydi. Ve yıllarca sürecektir olan duyarlılıktır. Bu duyarlılık sürerse ve toplumsal basınç devam ederse bu duvarları yıkabiliriz. Duvarlar yükseldikçe inadımız artarsa ve basıncımızı arttırsak duvarları yıkabiliriz. Güçtür ama olanak dışı değildir.

Cinayetin bir de siyasi sorumluluğu var. Bu hükümet döneminde işlenmiş bir cinayetten bahsediyoruz. Buna dair neler söylemek istersiniz?

Siyaseten elbette bu cinayet AKP döneminde işlendi ve siyasi sorumluluğu AKP'ye aittir. Bu davada engeller büyük ölçüde valilik kararları ile oluşturuldu. Biz artık davanın açılmaması gibi bir tutumun ortaya konulamayacağını bunun çok ciddi hukuka aykırı bir karar olacağını bu türden bir kararın da uzun yıllar bu ülke üzerinde kalacağını düşünüyoruz.

Dink cinayetinden sorumlu kamu görevlileri, görevlerine devam etti ve terfi etti. Bunlardan biri de Cizre'ye emniyet müdürü olarak gönderildi ve ilçede cinayetler işlenmeye devam ediliyor. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cinayette sorumluluğu olan kamu görevlilerinin görevlerine devam etmesi çok büyük bir hatadır. Tarif edilemez büyüklükte bir hatadır. Herkes görevden el çektirilmeliydi bırakın terfi etmeyi. Dolayısıyla kritik bir bölgede görevlendirilmemelidir.

Cinayetin ardından Agos'a, davanın avukatlarına veya Ermeni cemaatine dönük tehditler sürdü mü?

Agos'a dönük tehditler sürdü. Bu konuda savcılığa yaptığımız birçok başvuru, soruşturma ve dava dosyaları mevcut.

Kamuoyuna bir çağrınız var mı?

Bu davanın kapanmamasının en önemli gelişmelerinden biri ortaya çıkan toplumsal tepkiydi.

Ve yıllarca sürecek olan duyarlılıktı. Bu duyarlılık sürerse ve toplumsal basınç devam ederse önümüzde yükselen duvarları yıkabiliriz.

Kaynak: [Özgür Gündem](#)